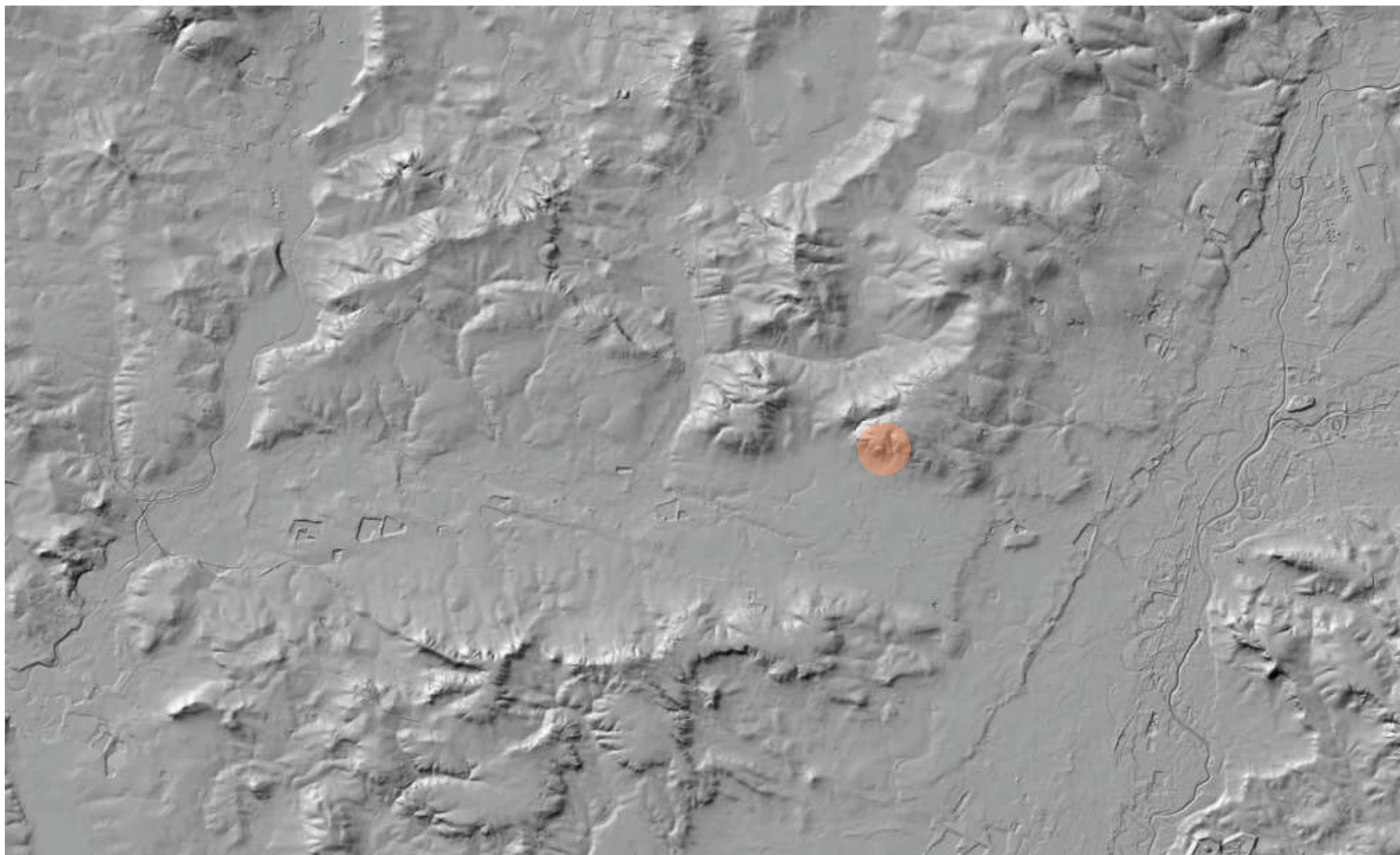

Počátky Hvozdnice ve světle archeologických a historických pramenů
950 let Hvozdnice

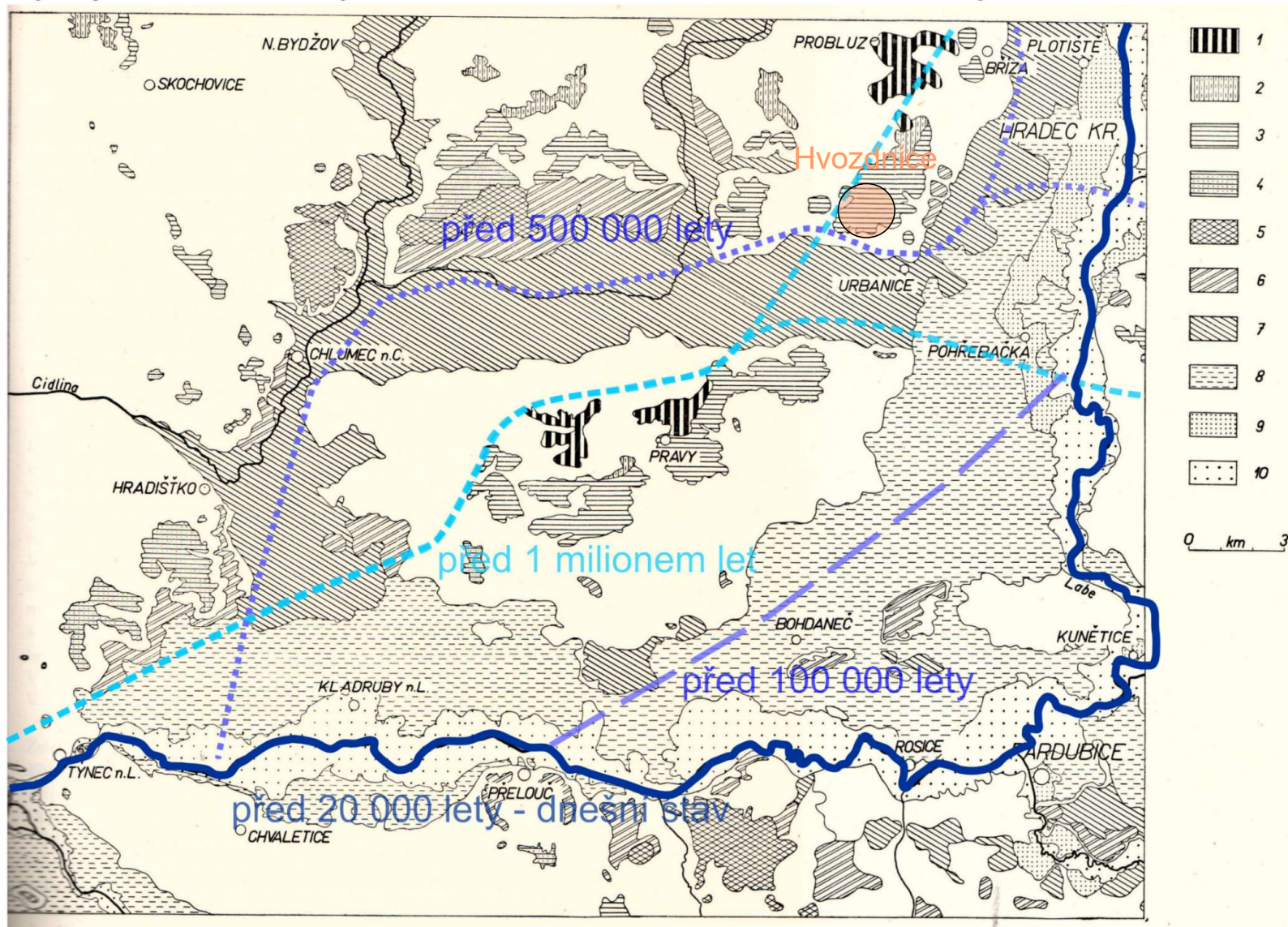
Poloha Hvozdnice a Libčan v krajině Královéhradecka

(zdroj: CUZK)

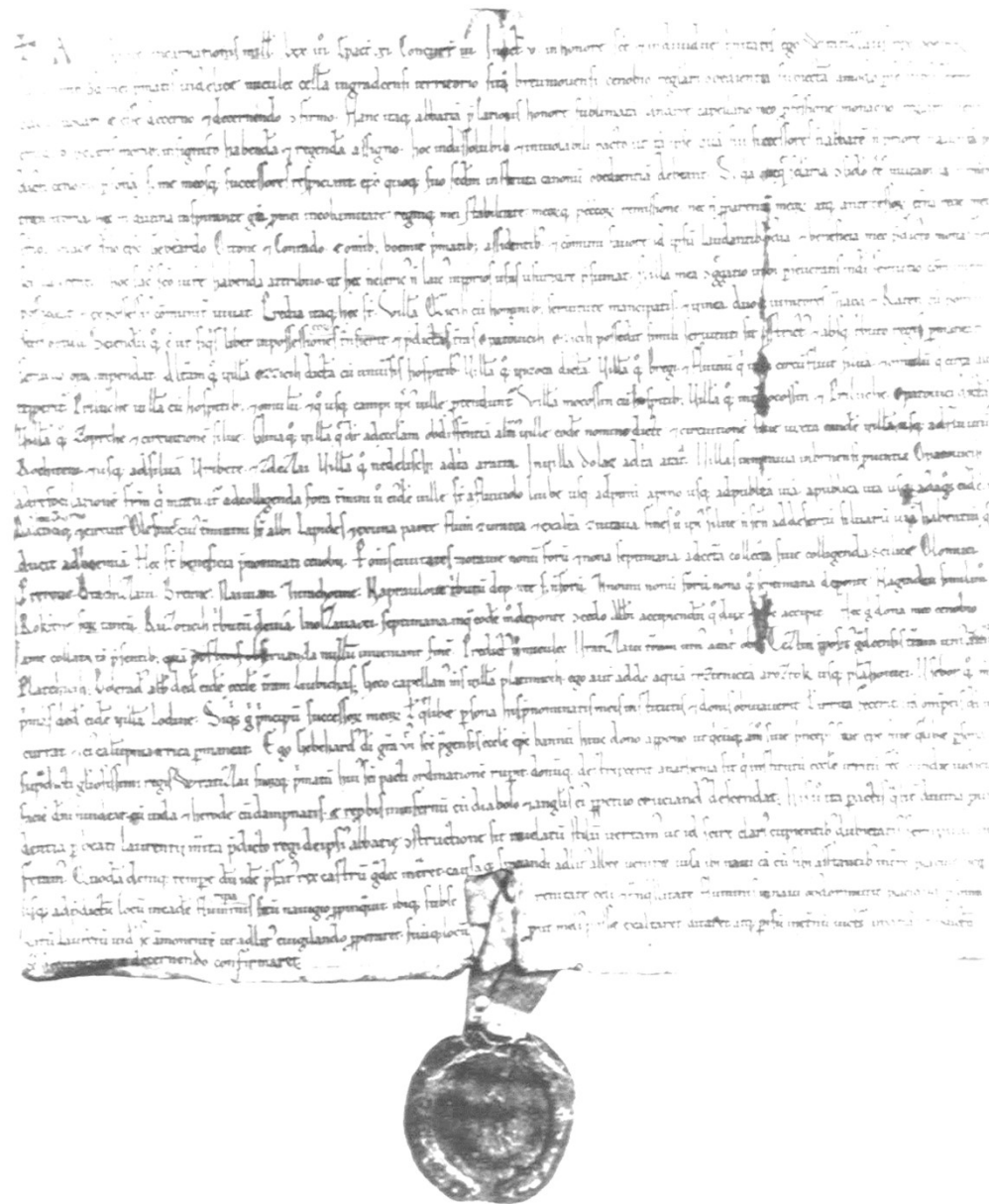
Vývoj Labe a labských teras mezi Hradcem Králové a Týncem nad Labem

podkladová mapa převzata z: Balatka, B. – Sládek, J. 1962: Říční terasy v českých zemích. Praha.

Výročí 950 let obce se váže na zakládací listinu benediktinského kláštera v Opatovicích nad Labem, hlásící se k roku 1073. Originál je uložen v Hornorakouském zemském archívu v Linci.

*Statky pak jsou tyto: ves Osice s lidmi tam službou vázanými i na vinici, také dva vinaře jménem Žába a Raten, a jejich potomky jsem klášteru připsal. Je také nutno si uvědomit, že ten, který by třeba jsa svobodný se uvázal v držení oněch jmenovaných statků v **Opatovicích a Osicích**, o nichž už byla řeč, nechť je vázán podobným nevolnictvím, ale bude osvobozen od daní králi, avšak zavázán k nevolnickým pracím. Také další ves, **Osičky**, se všemi tamními obyvateli, také ves jménem **Vysoká**, i ves Břehy a řeku, která obtéká tam les a chmelnici, jež je kolem Labiště, také ves Přelouč s obyvatelstvem a chmelnici i polnosti téhle vsi po celé jejich rozloze, kam až se táhnou; ves Mokošín s obyvateli, také ves mezi Mokošínem a Příkladky nazvanou Opatovici, také Soprč a okolní lesy, také ves Hlínu, která zove Kostelní. Z Přelouče okolní lesy vedle téže vsi až k řece Rokytcce a až k lesu Vrbatovu a Zdislavou. Ve vsi **Nedělišťe** a ve vsi Dolany také troje popluží. Řečený už Mikulec pak daroval pozemek v rozloze jednoho jitra na Vraclavi, Tezlin, představený hradecký, pozemek i jitra v **Plačicích**. Opat Bolerad daroval téměř chrámu pole u **Libišan**, můj kaplan Geco obec Platinice. Já pak přidávám vodu Trstenickou od Roztok až k Prachovicům. Téměř chrámu daroval můj dvořan Šebor ves **Lodín**.*

Výročí 950 let obce se váže na zakládací listinu benediktinského kláštera v Opatovicích nad Labem, hlásící se k roku 1073. Originál je uložen v Hornorakouském zemském archívu v Linci.

Statky pak jsou tyto: ves Osice s lidmi tam službou vázanými i na vinici, také dva vinaře jménem Žába a Raten, a jejich potomky jsem klášteru připsal. Je také nutno si uvědomit, že ten, který by třeba jsa svobodný se uvázal v držení oněch jmenovaných statků v Opatovicích a Osicích, o nichž už byla řeč, nechť je vázán podobným nevolnictvím, ale bude osvobozen od daní králi, avšak zavázán k nevolnickým pracím. Také další ves, Osičky, se všemi tamními obyvateli, také ves jménem Vysoká, i ves Břehy a řeku, která obtéká tam les a chmelnici, jež je kolem Labiště, také ves Přelouč s obyvatelstvem a chmelnici i polnosti téhle vsi po celé jejich rozloze, kam až se táhnou; ves Mokošín s obyvateli, také ves mezi Mokošínem a Příluky nazvanou Opatovici, také Soprč a okolní lesy, také ves Hlínu, která zove Kostelní. Z Přelouče okolní lesy vedle téže vsi až k řece Rokytce a až k lesu Vrbatovu a Zdislavou. Ve vsi Nedělišťe a ve vsi Dolany také troje popluží. ...Řečený už Mikulec pak daroval pozemek v rozloze jednoho jitra na Vraclavi, Tezlin, představený hradecký, pozemek i jitra v Plačicích. Opat Bolerad daroval témuž chrámu pole u Libišan, můj kaplan Geco obec Platinice. Já pak přidávám vodu Trstenickou od Roztok až k Prachovicům. Témuž chrámu daroval můj dvořan Šebor ves Lodín.

(edice listiny Codex diplomaticus regni Bohemiae I, 386, překlad https://is.muni.cz/el/phil/jaro2021/HIAb06b/um/Zakladaci_listina_Opatovic.pdf)

sumat, sed illa mea congregatio inibi perseverans in dei servitio communiter possideat et ex possessis communiter vivat. Predia itaque hec sunt: villam Ozic³ cum hominibus servitute mancipatis et vinea, duos quoque vinitores, Zaba et Raten, cum posteris suis obtuli. Sciendum quoque est, ut si quis liber in possessiones eorum⁶ transierit et predictas terras Opatouic⁴, Ozic³ possederit, simili servituti sit asstrictus et absque tributo regis permaneat et servilia opera impendat. Alteram quoque villam Ozic⁵ dictam cum universis hospitibus; villam quoque Uizocá⁶ dictam; villam quoque Bregi⁶⁷ et fluvium, qui ipsam circumfluit silvam et omulum, qui circa Albeam⁸ repperitur. Priluche⁹ villam cum hospitibus et omulum et quousque campi ipsius ville protenduntur; villam Mocossin¹⁰ cum hospitibus; villam quoque inter Mocossin et Priluche Opatouici¹¹ dictam; villam quoque Zoprche¹² et circuitionem silve. Glina quoque villam, quę dicitur ad ecclesiam,¹³ ob differentiam alterius ville eodem nomine dicte¹⁴ et circuitionem silve iuxta eandem villam usque ad fluvium Rochiteni¹⁵ et usque ad silvam Uribete et Zdezlai. Villam quoque Nedelisch¹⁶ ad tria aratra.

386. e) ‚h' eadem manu superscr. A. — h) ‚eorum' ead. manu superscr. A. — c) ‚et silvam Drahone' addit B.

35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

sentibus quam posteris observanda nullum inveniant finem. Predictus vero Mikulec Uratizlai³⁷ terram unius aratri obtulit. Tezlin, prepositus Gradcensis, terram unius aratri Platchic³⁸. Boleradus abbas dedit eidem ecclesie terram Liubichas³⁹ Geco capellanus meus villam Platimic⁴⁰. Ego autem addo aquam Trzteniceam⁴¹ a Roztok⁴² usque Prahouici.⁴³ Usebor quoque meus primas dedit eidem villam Lodine.⁴⁴ Si quis igitur principum successorum meorum vel quelibet persona his prenominitis meis institutis et donis obviaverit, vel irrita fecerit, iram omnipotentis dei incurrat et eius calumpnia irrita permaneat. Ego Gebehardus, dei gratia VII⁴⁵ sancte Pragensis ecclesie episcopus, bannum huic

386. d) ‚In Uzobno' eadem manu supra ‚Dalectici quoque' superscriptum A. — e) ‚Olesnice' eadem, ut videtur, manu in loco raso scriptum, ultima ‚e' superscripta A. — 25 f) ita A. — g) ita A.; ‚et certa' B. — h) ‚r' ex ‚r' eodem atramento corr. A.

1) Dolany, distr. pol. Pardubice. — 2) Iam non exstat. — 3) Lib (?); qui quidem rivus nunc alio nomine vocari videtur. — 4) Dalectin, distr. pol. Nové Město (Neustadt). — 5) Provincia denominata ab arce Úsobno, germ. Hausbrunn, distr. pol. Moravská Třebová (Mährisch-Trübau). — 6) Fortasse Olesnice, germ. Oels, distr. pol. Boskovice. 30 7) Soratka, germ. die Schwarzwawa. — 8) Soitava. — 9) Olomouc, germ. Olmütz. — 10) Přerov, germ. Prerau. — 11) Břeclav, germ. Lundenburg, distr. pol. Hodonín (Göding). — 12) Brno, germ. Brünn. — 13) ? Ivaň, germ. Eibis, distr. pol. Hustopeč (Auspitz). — 14) Strachotin, germ. Tracht, distr. pol. Hustopeč. — 15) Pravlov germ. Prahltitz, distr. pol. Hustopeč. — 16) Znojmo, germ. Znaim. — 17) Hrádek, germ. Erdberg, distr. pol. Znojmo. — 18) Rokytnice, germ. Rottigl, distr. pol. Moravský Krumlov (Mährisch-Kromau). — 19) ? Rosice, distr. pol. Brno. — 20) Olšava. — 21) Vratislav arx provincialis quondam prope vicum Vraclav, distr. pol. Vysoké Mýto (Hohenmauth) sita. — 22) Plačice, distr. pol. Králové Hradec. — 23) Libčany, distr. pol. Králové Hradec. — 24) Plátenice, distr. pol. Pardubice. — 25) Trstenice nunc Loučná. — 26) Roztoky, vicus hic iam non exstat, sed situs erat fortasse prope Sezemice (Seddáček, Místop. Slovník). — 27) Prachovice, distr. pol. Pardubice. — 28) Lodín prope Nechanice, distr. pol. Král. Hradec. — 29) Recte VII^{mus}.

V listině se se hovoří o darování pole u vsi „Liubichas“. Tato ves se někdy ztotožňuje s Libčany.

FACULTAS PHILOSOPHICA UNIVERSITATIS CAROLINÆ
PRAGENSIS.

PRÁCE Z VĚDECKÝCH ÚSTAVŮ.

POŘÁDAJÍ B. FOUSTKA, G. FRIEDRICH A V. MATHESIIUS.

XII.

DR. EMANUELA NOHEJLOVÁ

PŘÍBĚHY

KLÁŠTERA OPATOVICKÉHO.

PRÍSPĚVEK K VLASTIVĚDĚ ZEMĚ ČESKÉ.

L'HISTOIRE

DU MONASTÈRE D'OPATOVICE SUR ELBE.

V PRAZE 1925.

NÁKLADEM FILOSOFICKÉ FAKULTY UNIVERSITY KARLOVY. V KOMISI FR. RIVNÁČE
KNIHKUPCE KARLOVY UNIVERSITY.

1467/19

*) V zakl. listině jméno obce zní: Liubichas. Obec Libišany od nepaměti jsou majetkem kláštera Opatovického, Libčany jsou r. 1252 zbožím vládkyckým rodu Častů (Viz Sedláček, Slovník). Ch starého pravopisu sice dává nynější č, ale Libčany nikdy se nejmenovaly Libičany, kdežto ještě r. 1496 Libišany jsou psány Libšany (A. C. I. 513.) Z těchto důvodů se rozhodují pro Libišany.

Zboží kláštera
v okolí Opatovic.

Měřítko 1: 275.000

— Panství, o němž slyšíme během trvání kláštera
i po jeho zničení.

----- Panství, o kterém se dozvídáme ze zápisů po
zboření kláštera.

Částečné postržení značí částečnou držbu kláštera.

(Z) Značí zaniklou osadu.

Vojtěch Čížek

Podle historičky
E. Nohejlové
se však označení
„Liubichas“
vztahuje na Libišany.

MUSEUM

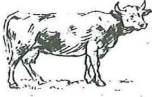

... — 1365, 1 Oct. — Swatomir et Hynko filii Jakussi de Horzicz p. s. c. b. P., quod a predicto Jakussio patre eorum hereditates, in Radikowicz totam villam, in Zzely totam villam, in **Hwozdnicz** tres sexagenas gr. census annui, in Myslczewsy 20 sex. gr. census similiter annui et perpetui cum curia arature, in Horzicz oppido duas partes oppidi, et in Lhotie Brzezowske duas partes, in Brzezowicz villa duas partes, in Brzezowicz in quatuor molendinis duas partes, cum curia arature, municionibus, agris, pratis, siluis, riuis, piscinis, jure patronatus ecclesie in Horzicz duas partes, et omni libertate ad ea pertinente, pro directa ipsorum porcione susceperunt et receperunt, et ipse Jakuss predictis filiis suis de ipsis hereditatibus hereditarie condescendit. Actum a. d. MCCCLXV^o, feria III post Jeronimi.

Tab. cur. reg. XV, 19.

První jistá zmínka o Hwozdnici se váže až k roku 1365, kdy Jakuš z Hořic odkazuje svým synům mimo jiné plat třech kop grošů ročně z této vsi.

(zdroj: Pozůstatky desk zemských I, 432)

2. pol. 14. stol.		1 kopa = 60 grošů 1 groš = 12, 13, 14 haléřů [parvů] 2 haléře = 1 peníz	
Mzda:			
tesař týdně v létě	1372 - 1378	20	grošů
v zimě		16	"
tovaryši denně v létě		2½ - 3	groše
v zimě		2	"
nádeníci týdně		4 - 6	grošů
Ceny:			
	kráva	1393	55 grošů
	vepř		22½ groše
	kuře	1400	½ groše
	kopa vajec		1 groš
	sekyra	1373	3 groše
	lopata		1 groš
	železná ličice	1372	9 parvi
	zednická		
	korec žita	1361	½ kopy
			[drahota pro neúrodu]
		1362	1 groš
			[láce pro úrodu]

mzdy a ceny ve druhé polovině 14. stol., zdroj: Ilustrovaná encyklopedie české, moravské a slezské numizmatiky, Praha 2006, 44

(XI) List krále Jiřího, kterýmž zboží Kunětické Horské a Opatovské převodí na kniežata a syny své, a k tomu v Sezemicích a jiných vesnicích s lesem Křivcem pět tisíc kop grošuv zapisuje.

V Praze 1465, 5. dubna. — Cod. Pernst. v arch. mus. kr. Čes. f. 10 b.

My Jiří . . . oznamujem tiemto listem všem: Jakož osvícení Viktorin, Jindřich a Hyněk, vévody Minstrberské, hrabie Kladští, kniežata, s bratrem svým urozeným Bočkem z Kunstatu, páni na Poděbradech, synové naši milí, naším rozkázáním podnikli jsú a podstúpili dluhy zápisuov níže jmenovaných, a ty platili a platiti se zavázali těm, kteříž k těm zápisuom právo měli a od nichž ty zápisy mají;

totižto list zápisný někdy najjasnějšího kniežete pána Zigmunda, kterýžto jsa králem Římským a Českým, zapsal jest někdy urozeným Alšovi z Sternberga Holickému a Puothovi z Častolovic tři sta kop grošuv sumy ročně na kláštere Opatovském ve třech tisících kopách grošuv;

a druhý list opata a konventu téhož kláštera, kterýžto zavazují se vydávati již psaným osobám i jich budícím tu sumu každý rok, dokudž tři tisíce kopami grošuv ta suma zase vyplacena od nich nebude; a ti listové prodáváni sú a dáváni rozličným osobám, až naposledy někdy urozený Soběslav z Miletínka a z Pardubic koupil jest je.

Item list zápisný pana Zigmunda ciesaře Římského a krále Českého, předka našeho, kterýžto někdy Divišovi Bočkovi z Miletínka a dědicóm jeho hrad Kunětickú Horu s městečkem Bohdančem a vesnicé kláštera Opatovského . . . *)

Item list zápisný téhož ciesaře Zigmunda, kterýžto někdy Havlovi z Dřevence zapsal jest vsi kláštera Opatovského, totižto Chrástov, Osek, Dubečno a Dvořiště s příslušnostmi těch vsí v šesti stech kopách grošuv, kterýžto Anna, dcera téhož Havla, prodala Soběslavovi z Miletínka, a Soběslav dále prodal to Bočkovi a Martínovi bratřím z Hrádku, jakož pak na prodávání těch listuov dobré vuole podle obyčeje země naše České, které osoby kterým prodávaly a dávaly sú, učiněný s pečeti jich světleji to okazují.

Item list ten, kterýž my Soběslavovi z Miletínka dali sme, aby tři sta kop grošuv mohl naložiti a prodělati na opravení hradu Kunětické Hory; a také že vyplatili jsú tíž synové naši list zápisný od statečného Samuele z Hrádku, kterýžto my zapsali sme jemu ves Příbýšov kostela Boleslavského ve třech stech kopách grošuv, i s tiem listem naším druhým, kterýžto povolili sme témuž Samuelovi rybník dělati na dědinách vsi Příbýšova:

My chtiecē teěz syny naše opatřiti, aby skrze přejetí [sic] a placenie těch dluhuov škody neměli, s dobrým rozmyslem a radú věrných našich, mocí královskú

ty všechny listy svrchudotčené i sumy a zboží těmi listy a zápisy zapsané, jakož již dotčeny jsú, jichž suma jest osm tisíc kop a sedm set kop grošuv, se všemi těch sboží užítky, poplatky, puožtky a příslušenstvími, jakž v těch listech se vypisují, na již řečené syny naše přenesli sme a přenášíme, chtiecē a mocí královskú ustavující, aby již řečení synové naši i jich dědicové hrad Kunětickú Horu i sbožie svrchudotčená se všemi toho hradu a těch sboží příslušenstvími měli, drželi a jich požívali bez naše, budících králuov Českých i všech jiných lidí všeliké překážky tak dlúho, dokudž bychom my neb budící naši králové Čeští anebo ti, jimž by výplata těch zboží spravdivě příslušala, od nich těch zboží z těch zápisuov nevyplatili a jim dosti za to neučinili, a k těm zápisuom aby plné právo měli a obdrželi, tak jako by jim zejména svědčili.

Nad to také z milosti naše městečko Sezemice s vesnicemi, dvory, dědinami, rybníky, lesy, lukami i se všemi toho kláštera Sezemic příslušenstvími týmž synóm naším a dědicóm jich ke jmění, držení a požívání jich přidali sme a přidáváme, s těmito vesnicemi kláštera Opatovského, kterýchž Hradečtí byli sú v držení, zejména Březhrad, Lhotku, Chrastnici, Sedlcé, Práskačku, Urbanice, Hvozdnici, Vlčkovu Lhotu, Plačice, Stežerky, Stežery, Vysokú Rádníčku a les Křivec, s luhy, s lukami i všemi poplatky, užítky i příslušenstvími, a v pěti tisících kopách grošuv jim to sme zapsali a zastavili takovýmto obyčejem: když bychom my neb budící naši králové Čeští anebo ti, jimž by těch sboží výplata spravdivě příslušala, chtěli od nich ta sboží zase mieti a vyplatiti, že máme a povinni budem jim pět tisíc kop grošuv peněz dobrých v zemi České obecně berných dáti, ale těch všech sboží v tomto listu jmenovaných po smrti naše žádný od synuov našich již psaných do jich všech životuov bez jich vuole vyplacovati nemá ani bude moci. A ktož by tento list měl s svrchupsaných synuov našich neb jich dědicuov dobrou volí a svobodnú, chcem, aby tomu příslušalo plné právo všech věcí svrchupsaných. Tomu na svědomí pečeti naši královskú kázali sme přivěsiti k tomuto listu. Dán v Praze v pátek po svatém Ambroži léta od narození Syna božieho tisícieho čtřístého šestdesátého pátého, království našeho léta sedmého.

Ad mandatum domini regis.

Výtah tištěn Palackým AČ. VI. 559 č. 80. *) Tento list daný 1436, 21. září tištěn jest v AČ. IV. 175 č. 2.

O sto let později, roku 1465, se dovídáme, že král Jiří z Poděbrad převádí na své syny Viktorina, Jindřich, Hynka a Bočka majetek mimo jiné kdysi opatovického kláštera. Některé vesnice, mezi nimi i Hvozdnice, drželi v letech 1421-1465 Hradečtí (zdroj: Archiv český 16, 160). Na rozdíl od sousedních Libčan tedy Hvozdnice svého času skutečně náležela mezi vsi panství opatovického benediktinského kláštera.

Již od konce 15. století Hradečané cílevědomě kupovali vsi v okolí města, takže k roku 1547 jich měli 43 a ½, mezi nimi i Hvozdnici.

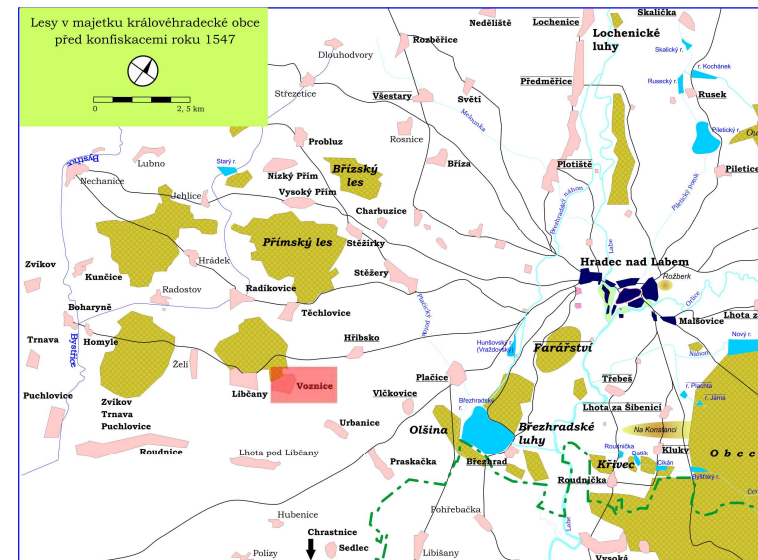
K roku 1541 se zachoval seznam platů z 42 vesnic na tomto panství. Podle výše platu odváděného vesničany vrchnosti patřila Hvozdnice spíše mezi menší vsi.

Příjem důchodův pozemských, úroků svatohavelských (tedy pří- letních), roku tohoto, z:			
1. Březbrahu	— kop	45 grošů	— denary
2. Plačic	7 "	8 "	3 "
3. Vlčkovc	4 "	21 "	1 "
4. Praskačky	7 "	38 "	3 "
5. Sedlce	5 "	32 "	2 "
6. Chrastnice	3 "	42 "	1 "
7. Urbanic	8 "	49 "	— "
8. Libčan	13 "	50 "	3 "
9. Radikovic	12 "	32 "	3 "
10. Voznice	4 "	49 "	— "
11. Těchlovic	6 "	26 "	2 "
12. Říbska	6 "	53 "	3 "
13. Štěžer	10 "	45 "	1 "
14. Štěžirek	1 "	40 "	2 "
15. Charbučic	1 "	27 "	— "
16. Břizy	11 "	17 "	3 "
17. Všeštar	10 "	28 "	— "
18. Rozběhic	10 "	10 "	— "
19. Světi	18 "	49 "	3 "
20. Nedělišť	25 "	22 "	2 "
21. Lochenic		36 kop	40 grošů
22. Předněřic		9 "	36 "
23. Skalický		3 "	9 "
24. Rnska		3 "	48 "
25. Piletic		3 "	57 "
26. Slatiny		2 "	16 "
27. Svinarek		2 "	58 "
28. Svinar		3 "	49 "
29. Lhoty za Malšovic		— "	45 "
30. Lhoty za šibenic		1 "	18 "
31. Kluků		— "	24 "
32. Roudničky		1 "	41 "
33. Vysoké		10 "	27 "
34. Štěbše		2 "	3 "
35. Boharně		16 "	18 "
36. Puchlovic		8 "	53 "
37. Trnovy		7 "	34 "
38. Zvíkova		4 "	47 "
39. Kunčic		8 "	27 "
40. Přímu Vysokého		6 "	37 "
41. Přímece		1 "	33 "
42. Probluze		2 "	14 "
Suma úroků obojího přijato 1212 kop 20 gr. 3 den.			

O celý tento majetek však roku 1547 Hradečtí přišli v souvislosti s nezdařeným stavovským povstáním a již se ho nepodařilo nikdy obnovit v plné výši.

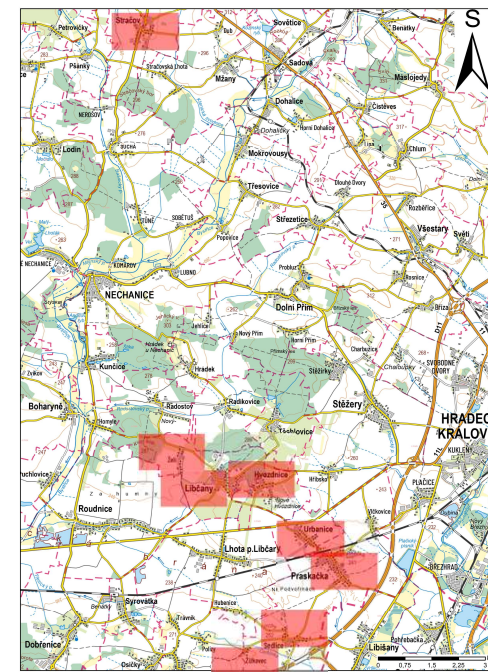
Hvozdnice připadla Janovi z Pernštejna, který však již roku 1549 Hvozdnici a Libčany prodal královéhradeckému císařskému rychtáři Jindřichu Nejedlému z Vysoké. Jeho rod tyto statky držel až do roku 1674. Poté se panství dostalo Strakům z Nedabylic a po roce 1886 je měli Harrachové.

Ceny a mzdy v první polovině 16. století, zdroj: Ilustrovaná encyklopedie české, moravské a slezské numizmatiky, Praha 2006, 44

růst majetku Nejedlých z Vysoké:
1503 Želí
1549 Libčany a Hvozdnice
1553 Stračov
1561 Urbanice, Praskačka, Sedlice, Krásnice

1. pol. 16. stol.	1 kop český = 2 kopu míšenského = 1 bílý groš = 1 krajcar = 100 kopů	1 kop míšenský = 1 bílý groš = 1 krajcar = 100 kopů	+140 krajcarů = 7 bílých peněz = 3 bílé peníze = 60 krajcarů
Mzda: parkmist v Kutné Hoře láně haviř láně	1500-1503	16 grošů	
tenař a zedník denně pomocně deně	1520-1524	20-24 "	
	1540	2½-3 groše bílé 9 peněz	
Ceny:			
	podkova	1500	12 peněz
	uzda		1 groš
	člověci na koně		15 grošů
	kladivko haviřské		3 groše
	hrábě dřevěná lopata	1500	3 groše 1. groš
	sud piva	1500	10 grošů 2 den.
	střich ova	1500	4½ groše

Bližší představu o podobě Hvozdnice (a Libčan) dává zápis v tzv. Berní rula z 50. let 17. století. V té době statek Libčany včetně Hvozdnice držela Johana Dorota Nejedlá, provdaná Zárubová z Hustířan.

Berní rula je soupisem pozemků a poddaných v l. 1653-1656. Na základě této evidence se odváděly daně (berně). Eviduje poddanské usedlosti, jejich vybavení pozemky i hospodářským zvířectvem. Uvádí řemesla i jiné živnosti, mlýny, krčmy atd.

Po třicetileté válce byly ve Hvozdnici 4 rodiny, dvě selské a dvě chalupnické, jedna selská usedlost byla zpustlá. Selka Eva Říhová, které bylo v té době 50 let, měla i chalupu s nájemníky (podruhy).

Tyto údaje potvrzuje a doplňuje tzv. Soupis poddaných podle víry z roku 1651. Jde o první soupis obyvatelstva Čech.

Ves VOZNITZE [Hvozdnice]

Eva Říhová	s	vdova	50
Jan Říha	s	sirotek	23
Matěj Nymburský	p	zahradník, rychtář	22
Dorota Nymburský [!]	p	manželka	25
Lidmila Effková	p	sirotek	13
Václav Nymburský	p	syn	4
Jakub Staněk	p	podruh, nádeník	30
Dorota Staňková	p	manželka	22
Matěj Pluhař	p	zahradník	26
Anna Pluhařová	p	manželka	32
Jan Pluhař	p	syn	16
Kateřina Pluhařová	p	deera	5

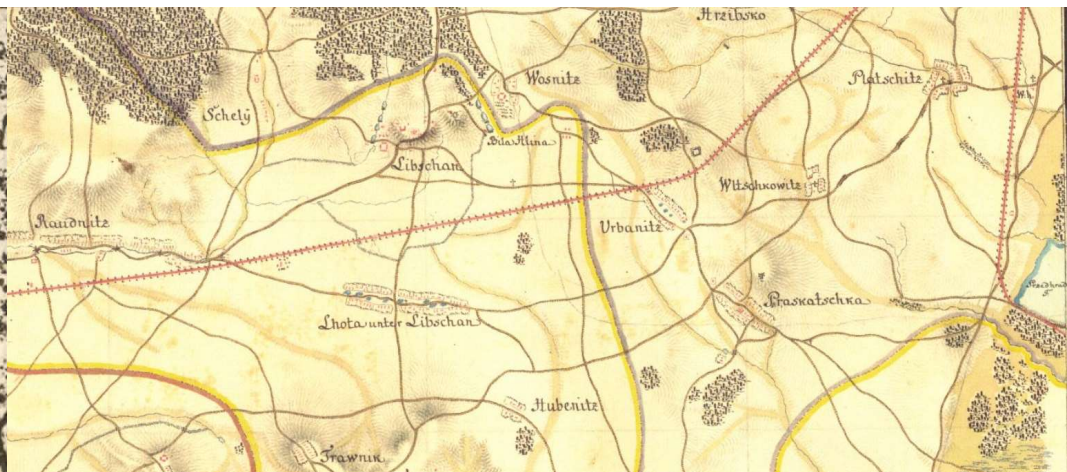
[12]

Pramen: Soupis poddaných podle víry 1651, Hradecko-Bydžovsko, eds. L. Matušiková, Z. Kukánová, M. Zahradníková, Praha 2017.

LIBČANY		Roli má a osiva						Dobytka chová						
Jména vesnic a hospodářů		Roli má		Seje na zimu		na jaře		Do konce pasty a kolo byčků připraveni užívá						
		stryčků	větelů	stryčků	větelů	stryčků	větelů	Handle a živnosti	Posahů	krav	plavového	ovcí	sviní	
LIBČANY statek paní paní Johanny Doroty Zárubové														
Ves Libčany (o. Hradec Králové) Per 2 3/4														
Roli ourodný														
Sedláci		16	20	30	—	27	3	—	—	4	4	6	11	6
Jakub Dvorský														
Chalupníci		1	44	5	—	4	—	—	—	—	3	2	—	2
Jan Šup														
Mikuláš Tesař		1	15	3	—	2	1	—	—	—	2	2	—	2
Tobiáš Němec		2	—	4	3	2	2	—	—	—	—	1	4	1
Kryštof Tluka		—	45	5	3	—	—	—	—	—	2	1	—	—
Vít Valchů		5	—	4	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Jiřík Salpik		—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahradníci		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šťastný Hubáček		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Václav Šavřů		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—
Stavení rozbořený a pustý, chal[upnická]														
Adamovský		—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Winklaczovský		—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ves Voznice (Hvozdnice, o. Hradec Králové) Per 2 1/2														
Roli ourodný														
Sedláci		13	—	20	—	7	—	—	—	—	4	3	1	—
Martin Čepek														
Eva Říhová		21	20	24	—	12	—	—	—	—	2	3	—	—
Chalupníci		1	11	3	1	1	3	—	—	—	3	1	—	—
Matěj Nymburský														
Matěj Pluhař		1	—	2	2	1	—	—	—	—	1	4	—	—
Stavení rozbořený a pustý, sedl[ské]														
Kubíčkovský stav[en]		7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

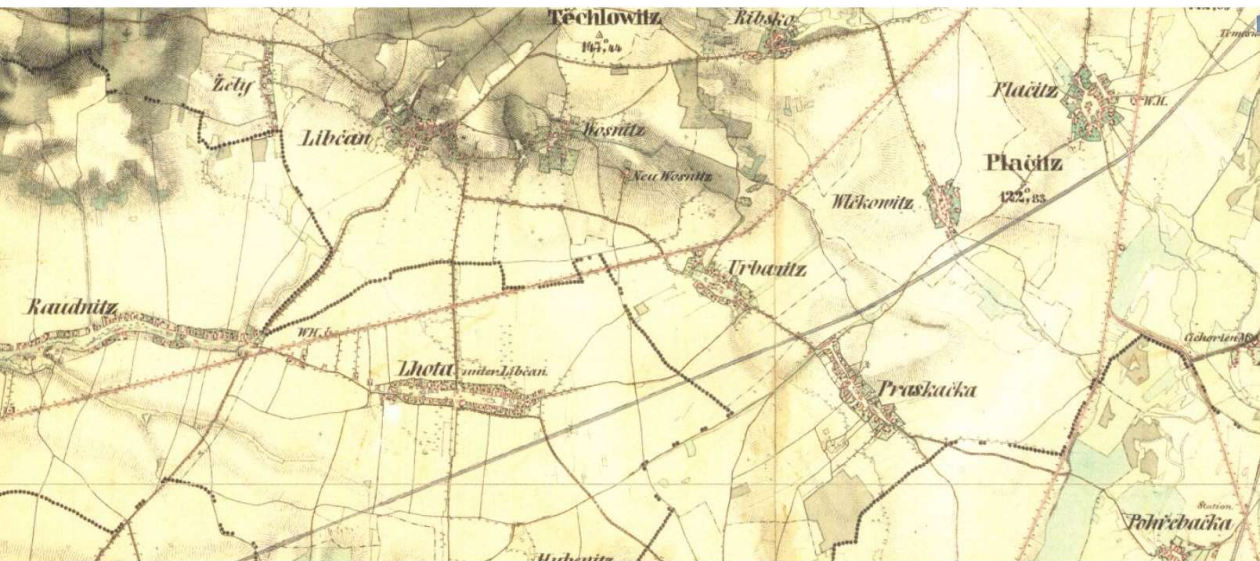
Pramen: Berní rula 14, Kraj Hradecký III
eds. I. Čadková a M. Zahradníková, Praha 2009.

Hvozdnice na I. vojenském mapování (1764),
1st (2nd) Military Survey, Section No. 112, Austrian State
Archive/Military Archive, Vienna

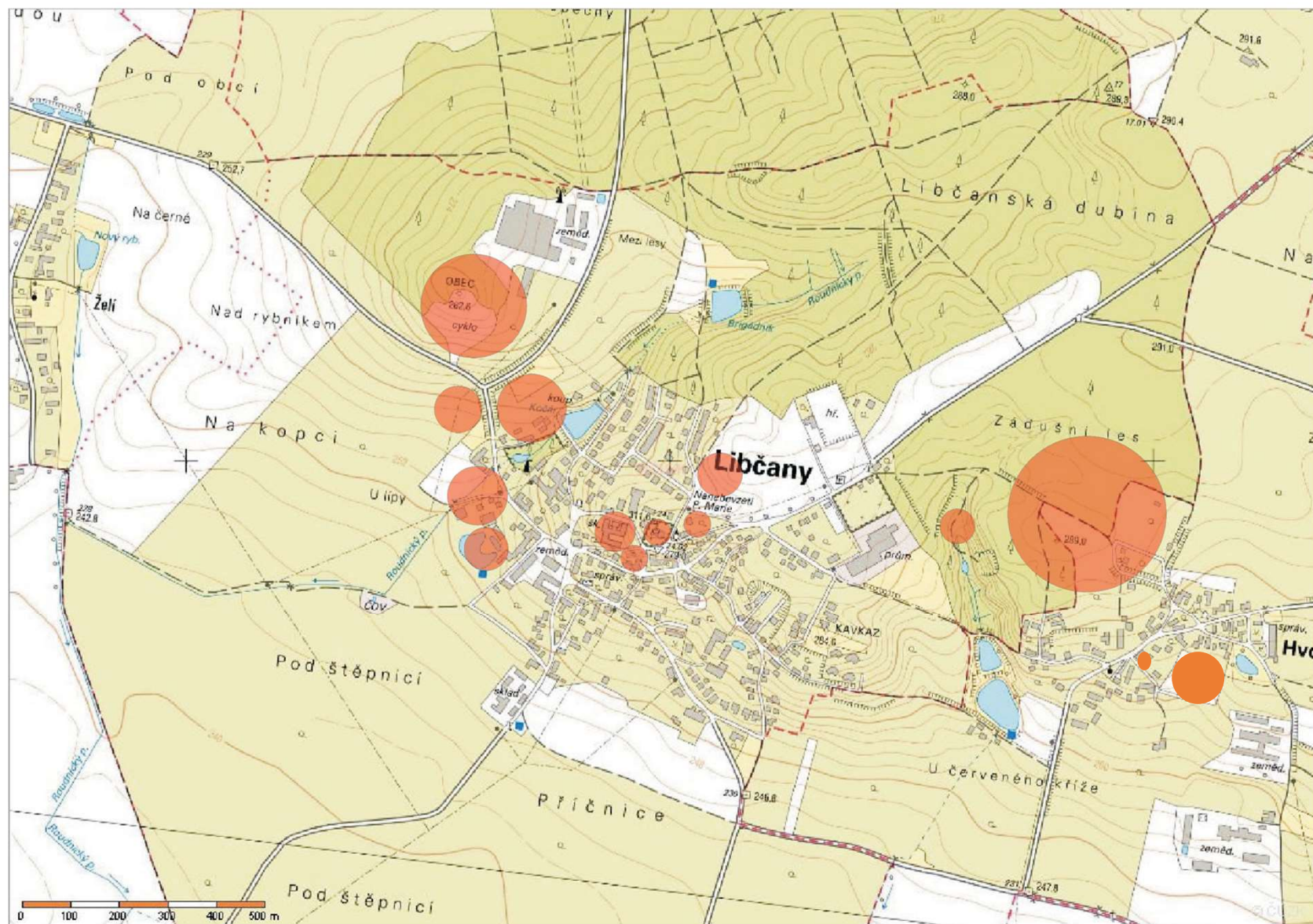
Hvozdnice na Müllerově mapě z roku 1720, © Historický ústav AV ČR - <http://www.hiu.cas.cz>

Hvozdnice na II. vojenském mapování (1836-1852),
2nd Military Survey, Section No. O_7_VIII, Austrian State
Archive/Military Archive, Vienna

Dosud známé archeologické lokality v Libčanech a ve Hvozdnici

Mohyla
 2
 2

Dne 24 října 1904. kopáno v lese blízko Vornic,
 prokopána mohyla, v které se našlo 16 nádob
 rozličného tvaru a veliký kus bronzové jehlice.
 V druhé mohyle se našlo bronzová jehlice,
 rozličná nádobka a řada drobných kostí

I. mohyla

II. mohyla

mohyly v Zádušním lese a v lese Obec (přelom střední až mladší doby bronzové kolem 1300 př.n.l., případně 8.-9. stol. n. l.)

nosti známo jako ovoce české. Když toho docílím, pak tamnější konsument, znajíce jakost i úpravu ovoce, budou jej požadovati od tamnějších obchodníků, kteří opět budou nuceni obracet se k nám. Pak bude možno vyvážeti v množství větším, řádně upravené a také za výhodnější ceny než dnes. Následkem toho lid náš bude nucen více si ovocnářství všimati než dosud. Během času rozšířím závod svůj na různá odvětví spracování ovoce — ale to vše musí se dít zvolna. Budu-li stále při zdraví, dopracuji se konečně jednou toho, že naše ovocnictví bude vypadat příznivěji než dnes. Prázdný čas nedělní věnuji poučným přednáškám z ovocnictví.* J. Holub je inspektorem ovocnictví „Zem. ovoc. spolku“ pro okres Skalický, a člen „Ústř. Hosp. spol. pro kr. České.“ Pracuje do různých odbor. listů články z ovocnictví.

Redakce.

Drobnosti historické.

Dříví z Hradecka pro Kutnou Horu. Z Hradecka dodávalo se dříví do Kutné Hory, kde z něho bylo uhlí páleno, jehož užíváno bylo při roztavování rudy stříbrné. Avšak v 16. stol. vyskytli se v Hradeckém kraji překupníci, kteří skupovali dříví v lesích a způsobili tak, že v Hoře Kutné byl nedostatek dříví na pálení uhlí a že značně se zdražilo. Proto vydal arcikníže Ferdinand r. 1565. poddaným svého bratra Maxmiliána list, který dostal se nám náhodou do ruky a v němž překupníkům skupování dříví na zisk zakázal a nařídil, aby každý les svůj k Horám Kutným, jakožto klenotu zemskému v slušných penězích a bez nadsazování dodával. Kdo by přišel v překupování lesů na Labí a Otlici postižen byl, tomu takové lesy měly propadnouti a měl jiným k výstraze býti potrestán. L. D.

Mohyly u Voznice. Mohyly nasypané na předhistorických hrobech v severovýchodních Čechách jsou dosti vzácné. Od mohyl jihočeských liší se tím, že nejsou obloženy kameny, nýbrž že jsou pouze z hlíny nasypané. Mohyly v zádušním lese u Voznice

jsou většinou již značně slehlé a byly namnoze při sázení a kácení stromů rozrušeny. Ve dvou bylo již před léty kopáno, neznámo však, s jakým výsledkem. Dne 24. dal jsem kopati ve dvou mohylách. V první nalezeno bylo devatenáct nádob rázu lužického a polovice jehlice bronzové. Druhý den dělníci našli druhou polovici s plochou hlavici, dvěma vývalky na krčku a rýhováním pod nimi ozdobenou a několik střepů. Ve druhé mohyle dříve úplně rozrušené našly se střepy nádoby a bronzová jehlice se svínutou hlavici. Mohyly v zádušním lese u Voznice jsou asi pokračováním pohřebiště, na poli p. Jos. Bárty se nalézajícího, kde dal jsem kopati r. 1902. Nálezy z mohyl Voznických uloženy byly v historickém muzei Královéhradeckém a budou popsány a vyobrazeny v „Památkách archaeologických“. Ostatní mohyly budou příštím rokem prozkoumány Drem. J. L. Pičem, kustodem předhistorické sbírky v zemském muzei v Praze. L. D.

Z cestopisu císaře Josefa II. Císař Josef II. cestoval r. 1771. po Čechách, a co tu seznal a zažil, popsal ve svém cestopise, chovaném ve dvorním archivu vídeňském. Výtisky z něho byly letos uveřejněny v „Naší Době.“ Na cestě po Čechách přibyl císař Josef II. též do Pardubic a odtud jel, provázen polním zbrojmistrem Pellegriem, do Hradce Král. Předmětem rozhovoru byla stavba pevnosti Hradecké a Josefovské, které pro velký nedostatek dělnictva i dopravy a malý náklad málo rostly. V Hradci Král. byly všeobecně stezky na neúrodu. Po čtrnáct dnů nebylo možno koupiti chleba, nemocných a mrtvých přibývalo více než obvykle. Téhož dne byla přehlídka pevnostní práce, s níž nebyl císař valně spokojen. Dne 12. října hovořil s krajským adjunktem Sádlem z Vražného a s komerčním inspektorem, navštívil hřebčinec a súčastnil se venkovského trhu, na němž bylo 1400 mčíc obilí, jež prodáváno za 4 zl. 90 kr. za měřici. Po mši odejel císař z Hradce Král. přes Jaroměř do Trutnova. L. D.

Na Opočensku žil jakýsi Čtvrtečka (asi před 25 lety) proslulý zaželňavač čarování. Znal všechna kouzla a uměl pomáhati od zlých účinků jejích. Stačilo aby se podíval do zrcadla (1), a jediný pohled do lesklé hladiny stačil, aby věděl „kdo učaroval“. Proti učarování dobytka měl prostředek tenhle: Ve stavení, kde bylo učarováno muselo se ve velkém hrnci vařiti koření. V nejrudším varu dvě osoby z do-

zpráva o nálezech v mohylách u Voznice (Hvozdnice) z roku 1905 (Hradecký kraj II)

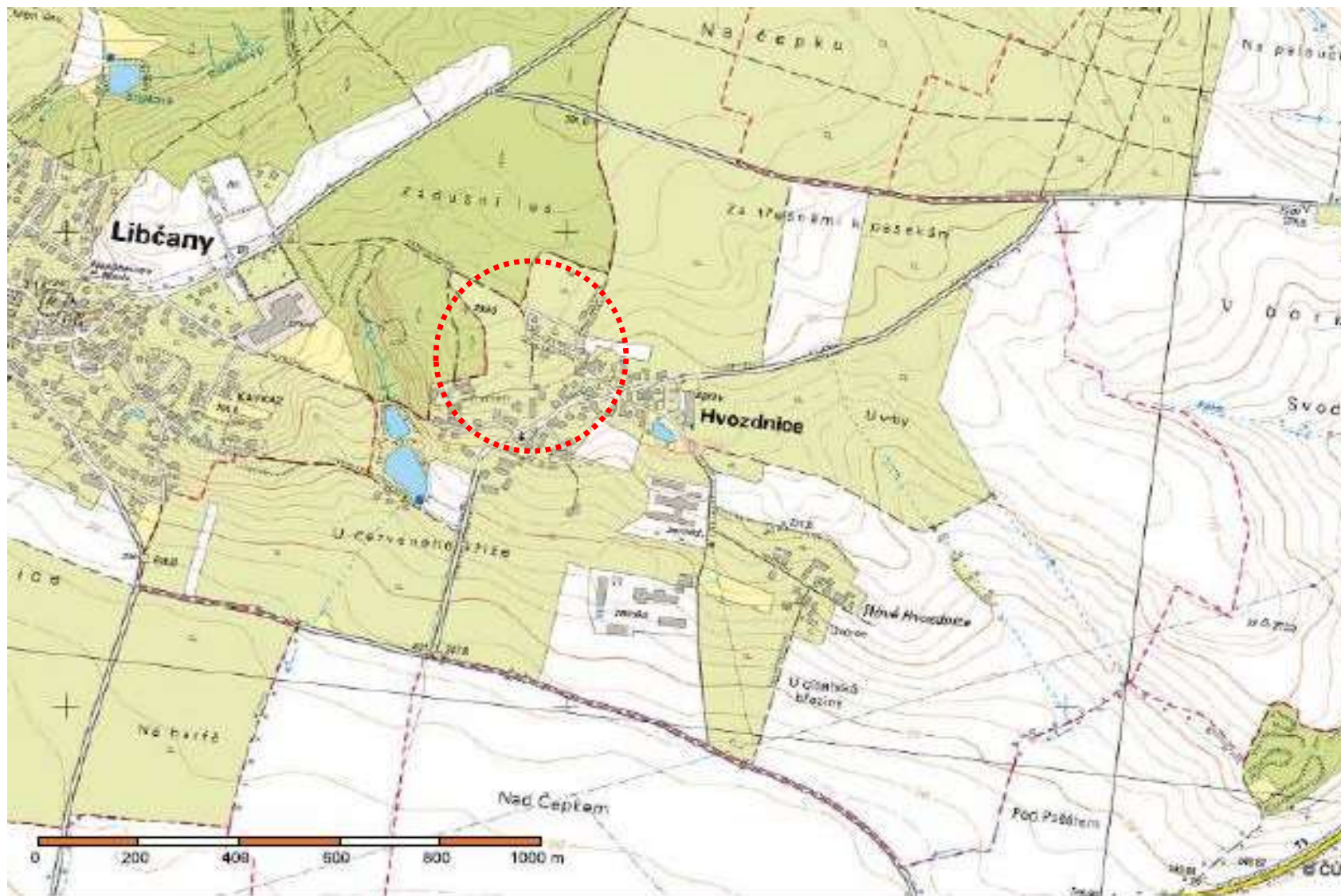
Snímek 14

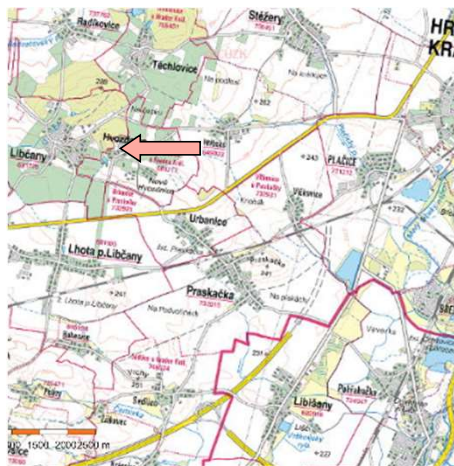
RB1

Radek Bláha; 16.12.2023

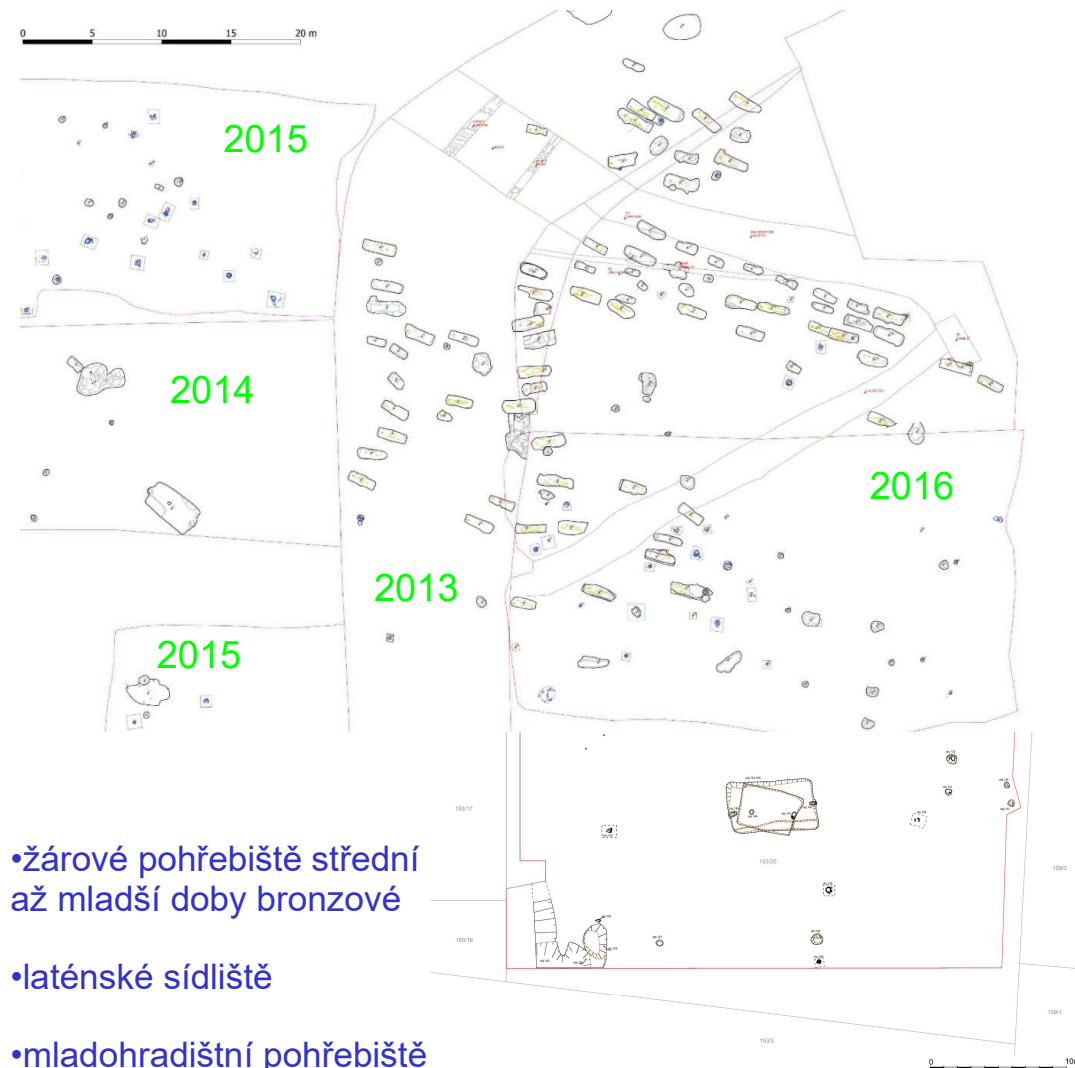
Archeologický výzkum ve Hvozdnici v letech 2013-2016

Hvozdnice u Hradce Králové
sídliště RD u lesa
výzkumy v letech 2013-2016

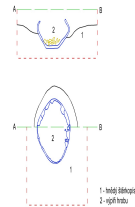

- žárové pohřebiště střední až mladší doby bronzové
- laténské sídliště
- mladohradištní pohřebiště

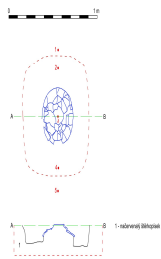

pohled k jihu

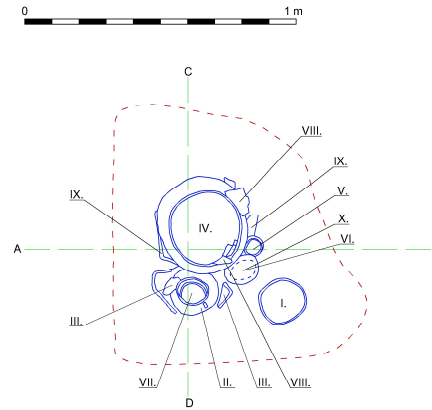
objekt 8

objekt 10

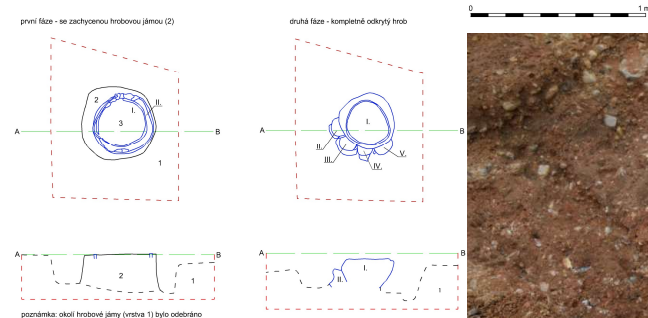

žárové pohřebiště lidu popelnicových polí (1300-1000 př. n. l.)

poznámka: Pod fragmentem VI, je nádoba X.
Fragment nádoby IX, je horizontálně a okřin IV, na něm stojí.

objekt 31

poznámka: okoli hrobové jámy (vlevo 1) bylo celotělné, aby bylo možné zdokumentovat hrobovou jámu (vlevo 2) v negativu.

objekt 92

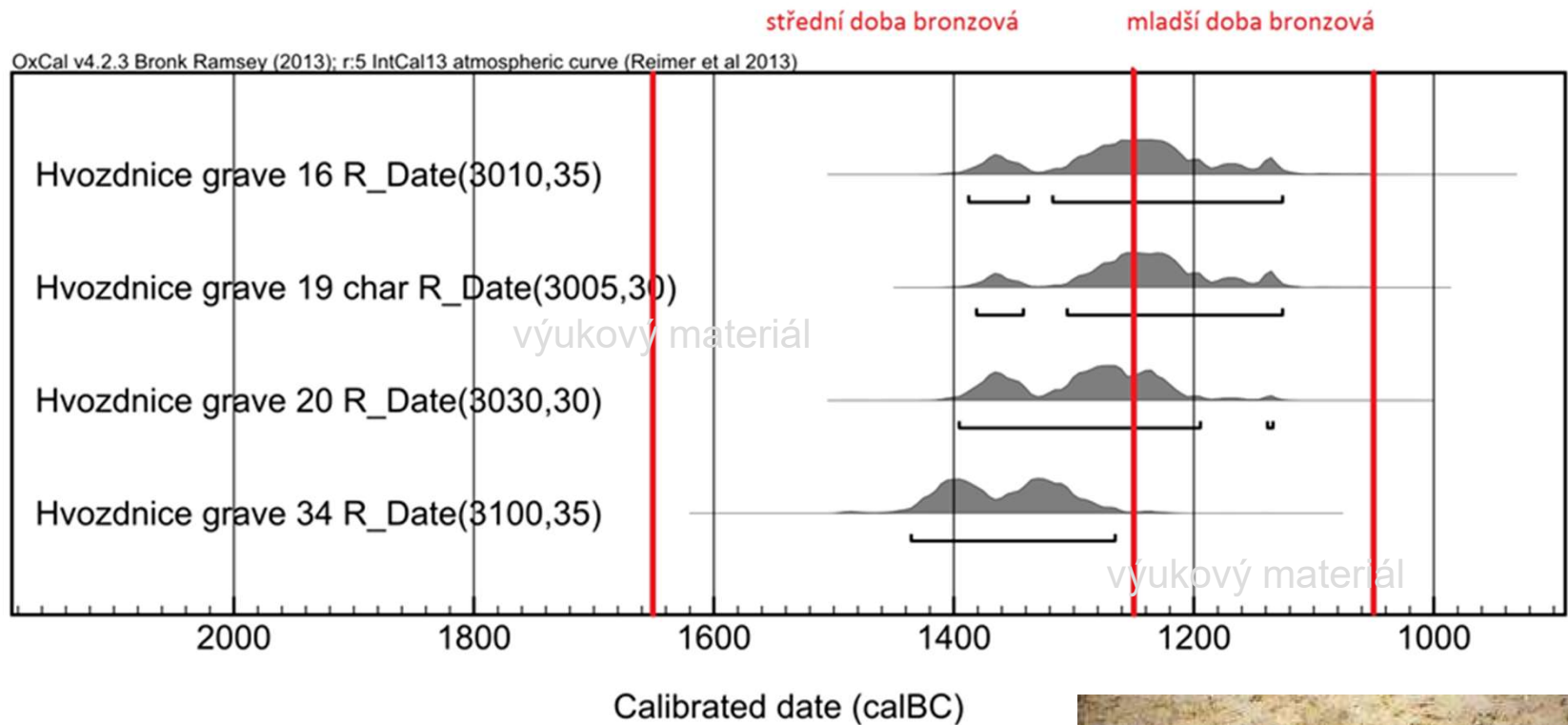

žárový hrob 16

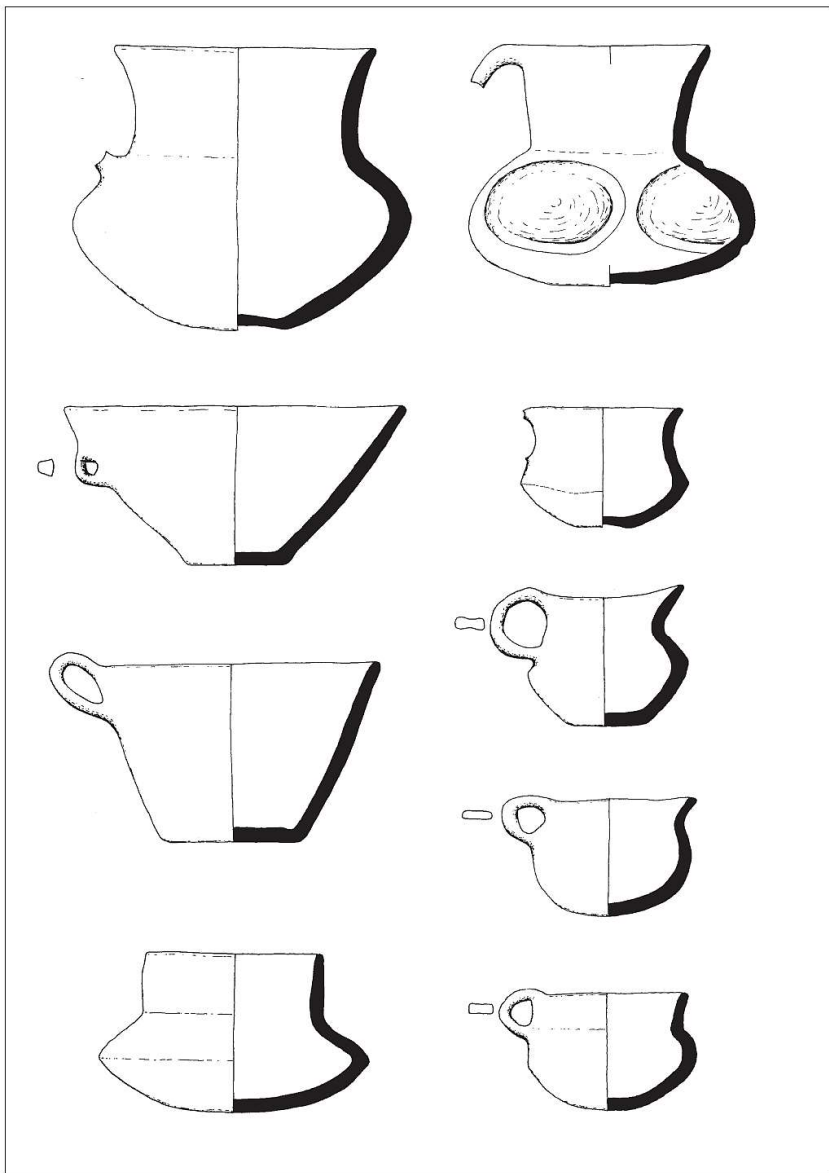
žárový hrob 20

https://www.academia.edu/30552223/Blahova-Sklenarova_Novak_Horizont_Hvozdnice

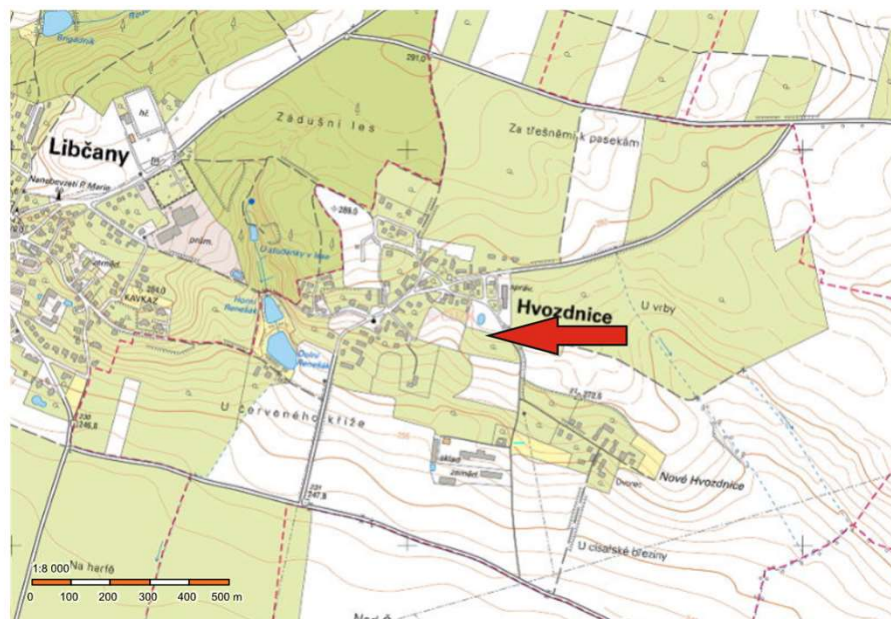
Obr. 1. Hvozdnice (okr. Hradec Králové). Keramický inventář hrobu 20B/2013. Kresba M. Novák.

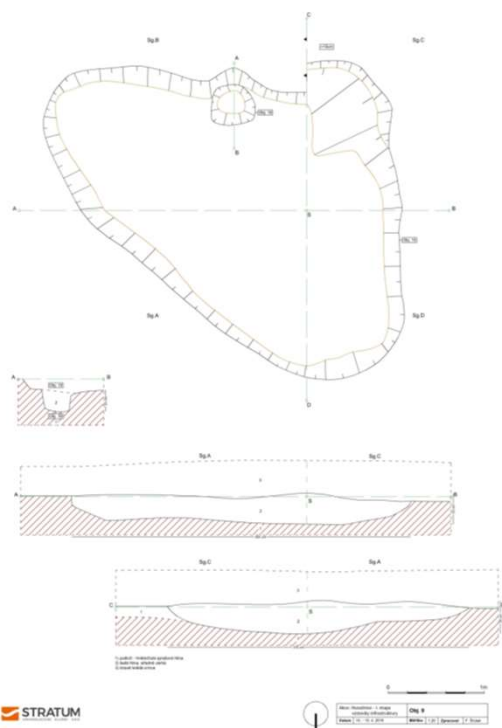
Obr. 3. Hvozdnice (okr. Hradec Králové). Nádoba II z hrobu 20B. Foto M. Pacák.

sídliště z časné doby
latéské (5. stol. př. n. l.)
jižně od vsi na novém
sídlišti

pozůstatky
domu
z časně doby
laténské

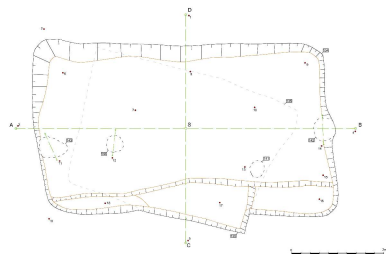

jedinečný nález
železného sekáče

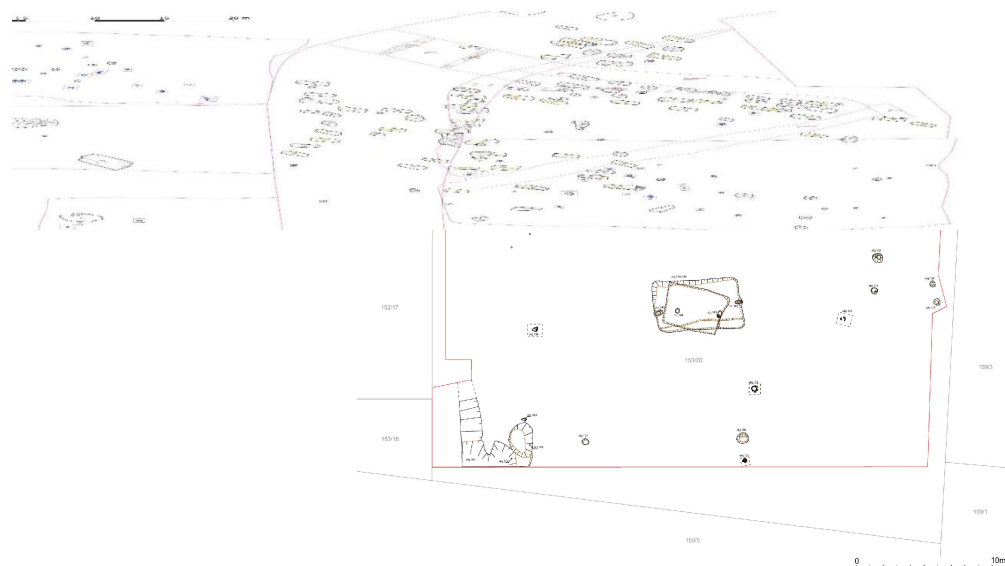
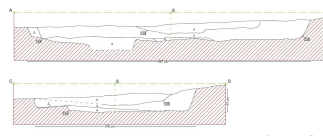
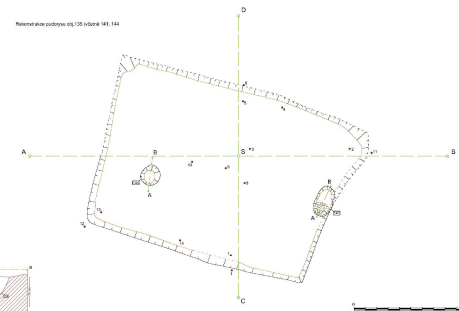

objekty 134 a 135 (+ 141-144)
zemnice z doby laténské (3. – 2. stol. př. n. l.), 2 fáze osídlení

Měřítko 1:100		Měřítko 1:500	
1 cm	= 1 m	1 cm	= 5 m
2 cm	= 2 m	2 cm	= 10 m
3 cm	= 3 m	3 cm	= 15 m
4 cm	= 4 m	4 cm	= 20 m
5 cm	= 5 m	5 cm	= 25 m
6 cm	= 6 m	6 cm	= 30 m
7 cm	= 7 m	7 cm	= 35 m
8 cm	= 8 m	8 cm	= 40 m
9 cm	= 9 m	9 cm	= 45 m
10 cm	= 10 m	10 cm	= 50 m

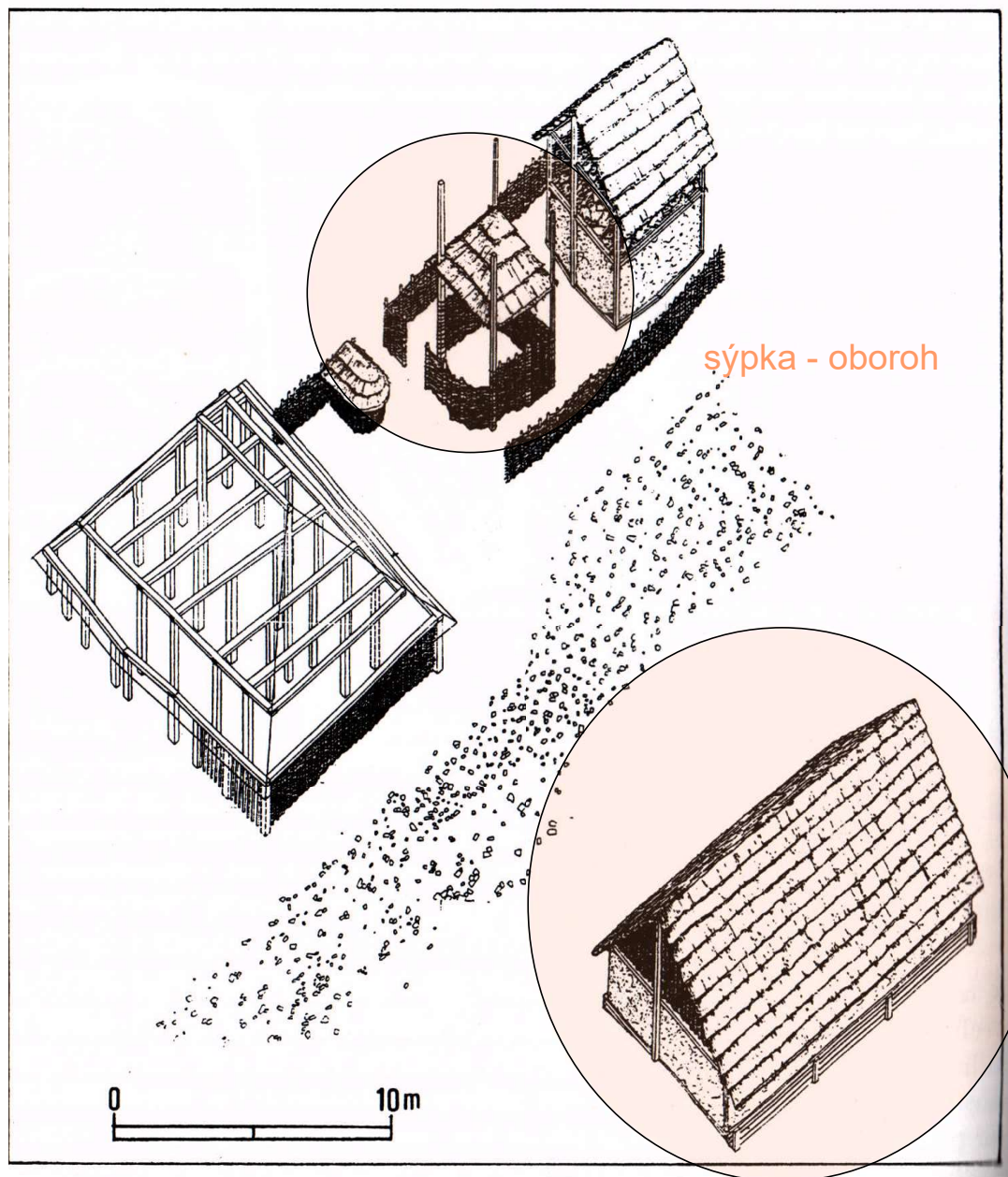

Měřítko 1:100		Měřítko 1:500	
1 cm	= 1 m	1 cm	= 5 m
2 cm	= 2 m	2 cm	= 10 m
3 cm	= 3 m	3 cm	= 15 m
4 cm	= 4 m	4 cm	= 20 m
5 cm	= 5 m	5 cm	= 25 m
6 cm	= 6 m	6 cm	= 30 m
7 cm	= 7 m	7 cm	= 35 m
8 cm	= 8 m	8 cm	= 40 m
9 cm	= 9 m	9 cm	= 45 m
10 cm	= 10 m	10 cm	= 50 m

zpět „u lesa“

ukázka rekonstrukce

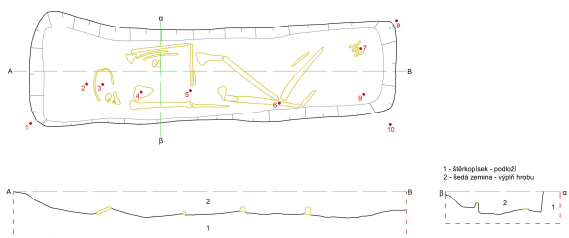
podoby venkovské
usedlosti doby laténské

sýpka - oboroh

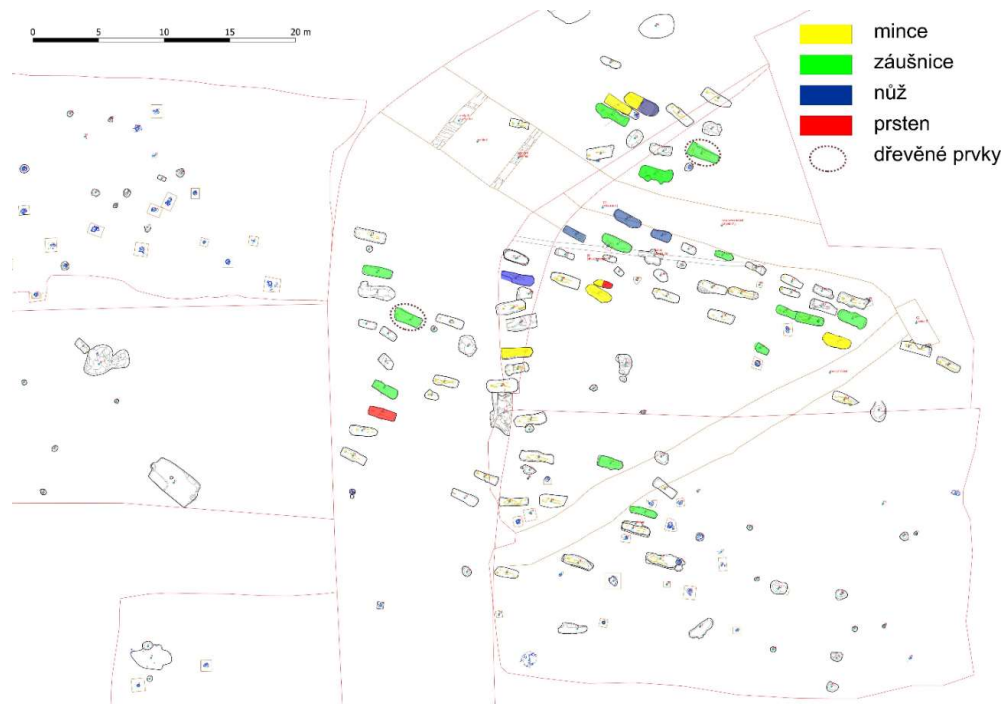
obytná stavba

hrob 6

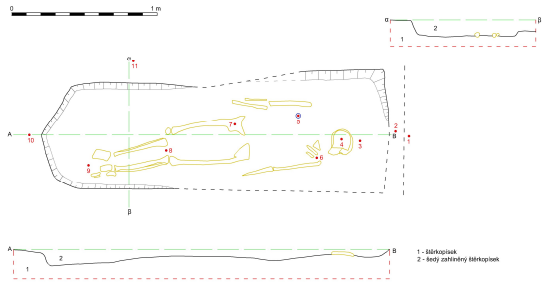
hrob 4

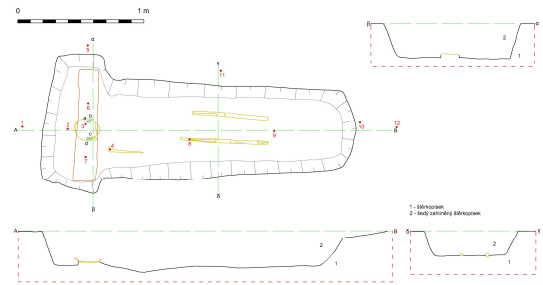
mladohradištní řadové pohřebiště
cca 50 hrobů v sezóně 2016
celkem 80 hrobů

datace: 2/4-4/4 11. století

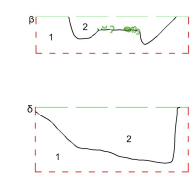
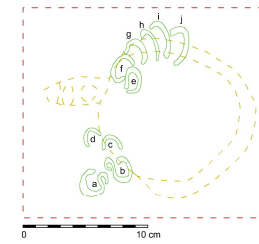
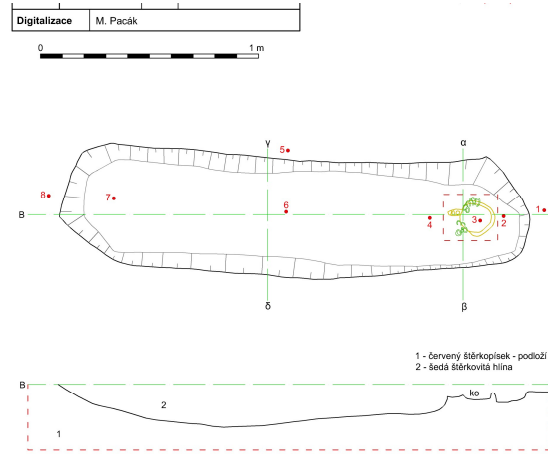
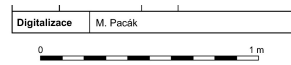

hrob 98

hrob 68

hrob 25

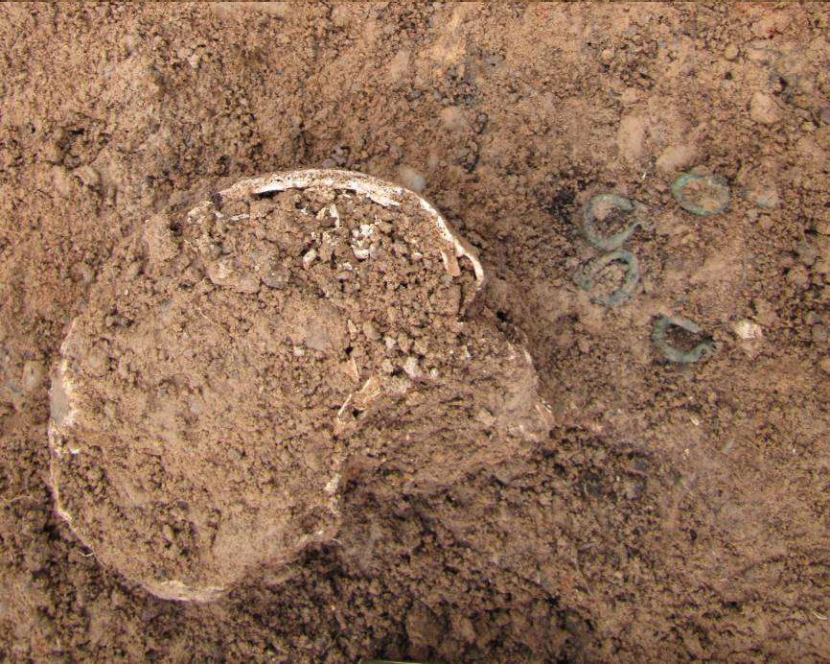

hrob 3

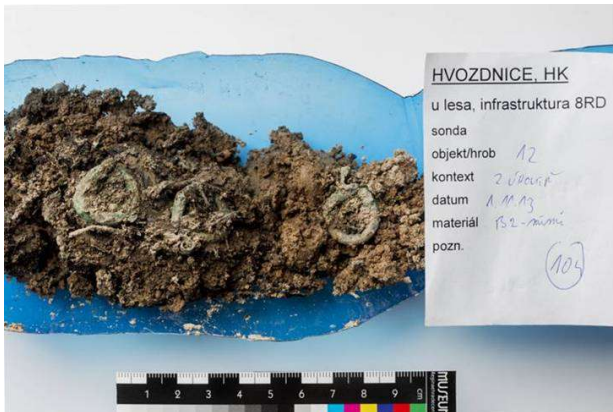
Stříbrný prstýnek z tří pletených drátů s rozklepanými volnými konci byl nalezený v hrobě 3. Stejný typ prstýnků je hojně doložen z hrobových nálezů v sousedním Slezsku a v Polsku vůbec, kde je datován do 11. století, s tím, že horní hranice výskytu tohoto typu šperku je kladena do přelomu 11. a 12. století.

v ženském hrobě 12 bylo nalezeno 9 záušnic z bronzu plátovaných stříbrnou fólií, 4 po každé straně hlavy a jedna pod hlavou (obol mrtvých)

v hrobě 13 se našla
mince z doby vlády
knížete Vratislava II (z
let 1061-1086)

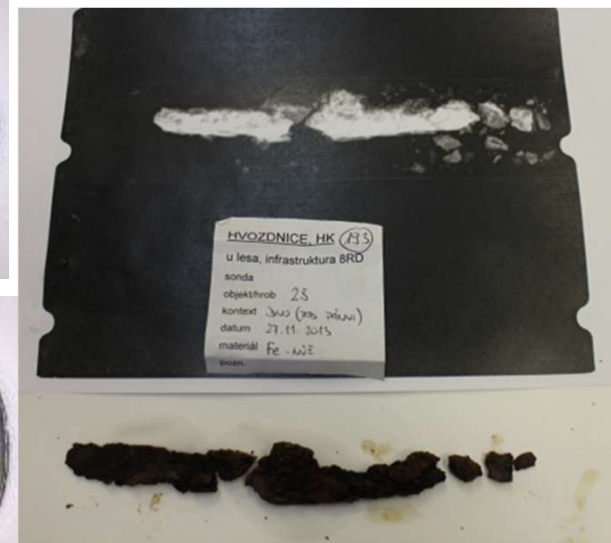

Některé slovanské hroby byly umístěny do těsné blízkosti žárových hrobů z doby bronzové. Znamená to, že v raném středověku byly ještě viditelné mohylové násypy nad pravěkými hroby (podobně jako dodnes v Zádušním lese). Platí do i pro bohatý mužský hrob 12 a ženský hrob 13. Pohřbení mohli patřit k jedné rodině náležející k místní elitě (náčelnický rod).

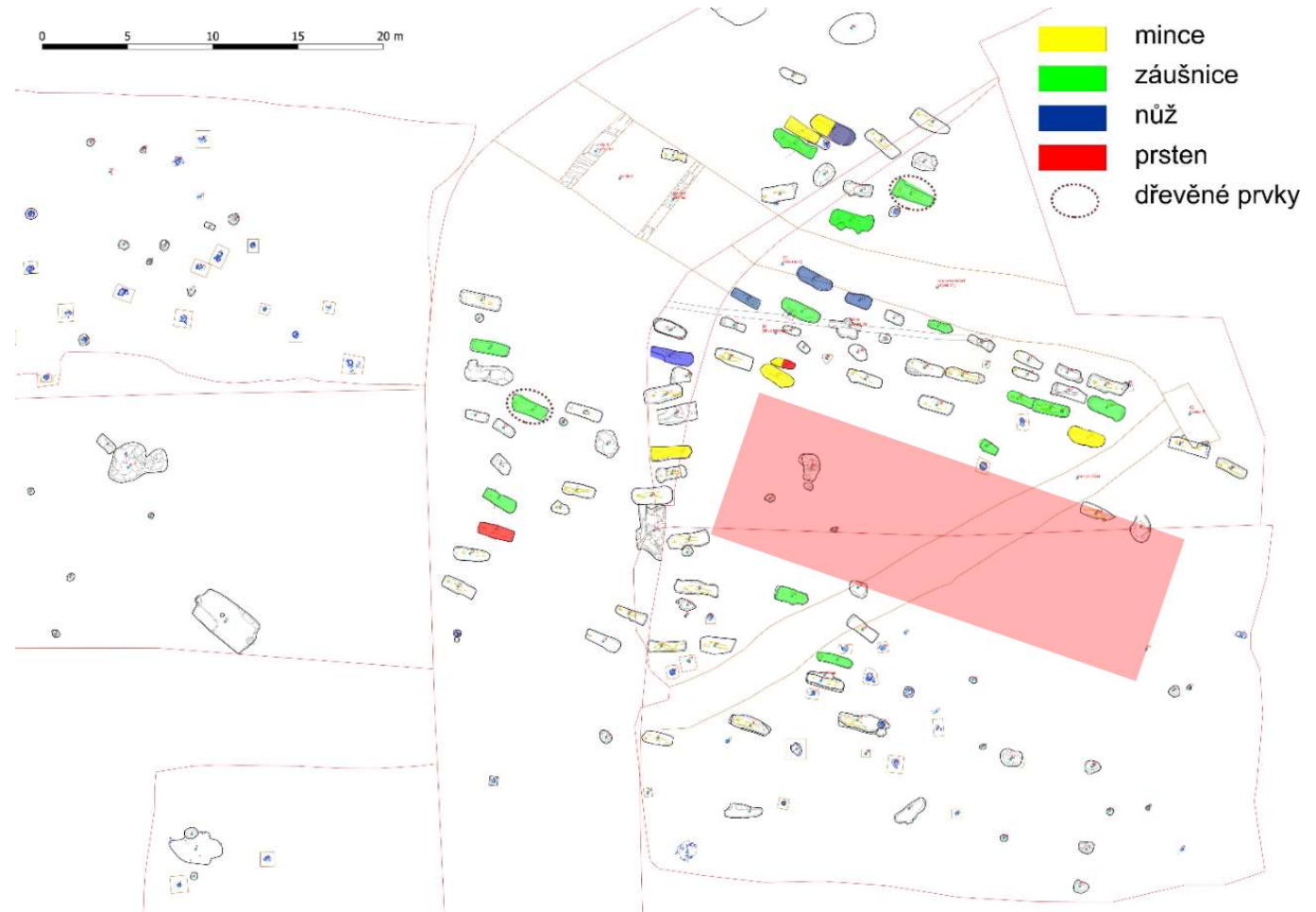

v mužském hrobě 28 se našel železný nůž a mince z konce doby vlády knížete Břetislava I. (zhruba 1050-1055)

Stál ve Hvozdnici kostel?

Uprostřed řadového slovanského pohřebiště se nacházela pravidelná plocha bez hrobů. Nelze vyloučit, že se zde mohl nacházet malý kostelík či kaple.

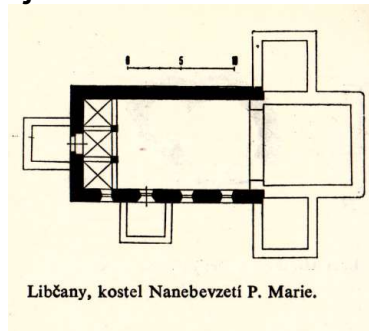

Na kostrovém pohřebišti ukládali své mrtvé obyvatelé osady, kterou musíme hledat v blízkém okolí, zřejmě někde ve středu dnešní obce. Zánik pohřebiště souvisí s postupnou změnou pohřebních zvyklostí, která souvisí i s pastoračním působením blízkého opatovického kláštera. Snad již ve dvanáctém století vznikl hřbitov také pro Hvozdnici u románského farního kostela P. Marie v Libčanech.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie z 2.poloviny 12. až počátku 13. století

1. zmínka o kostele je z roku 1352

Libčany, kostel Nanebevzetí P. Marie.

Děkuji za pozornost

Jméno: Radek Bláha

archeolog, Muzeum východních Čech v Hradci Králové

email: r.blaha@muzeumhk.cz

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

www.muzeumhk.cz